

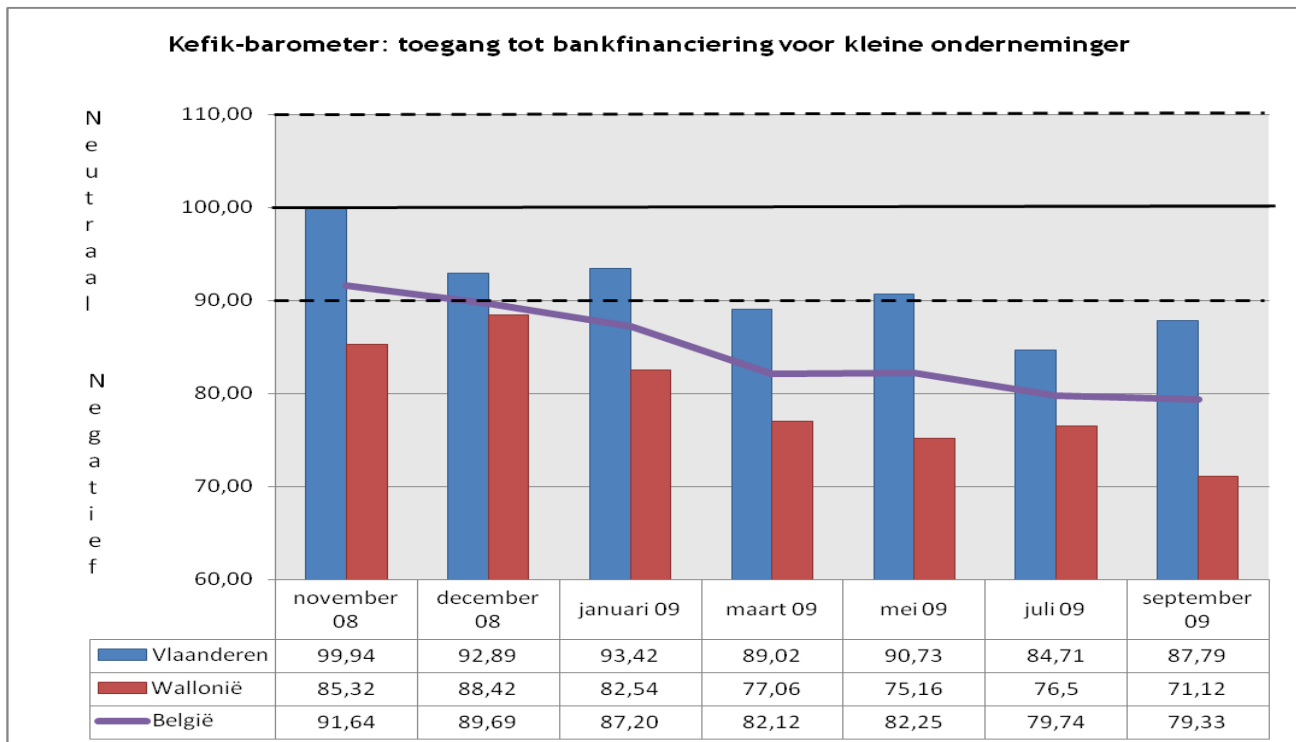
Barometer 7: toegang tot bankfinanciering voor kleine ondernemingen - september 2009 -

Methodologie

- In september 2009 werden 603 ondernemingen met maximum 10 personeelsleden (bedrijfsleider inbegrepen) ondervraagd.
- Periode van 31 augustus tot 11 september 2009.
- De volgende enquête zal plaatsvinden in november 2009.
- 11 vragen voor de barometer + 2 variabele vragen
- Schaal barometer: 0 - 200: waarbij 0 de slechtste situatie is en 200 de beste situatie met 100 als neutrale waarde.
- Schaal subvragen en variabele vragen: 0 - 10 waarbij 0 zeer ongunstig is en 10 zeer gunstig met 5 als neutrale waarde.
- 66% van de ondervraagde ondernemers heeft een krediet bij één of meerdere banken.

Evolutie van de absolute index :¹

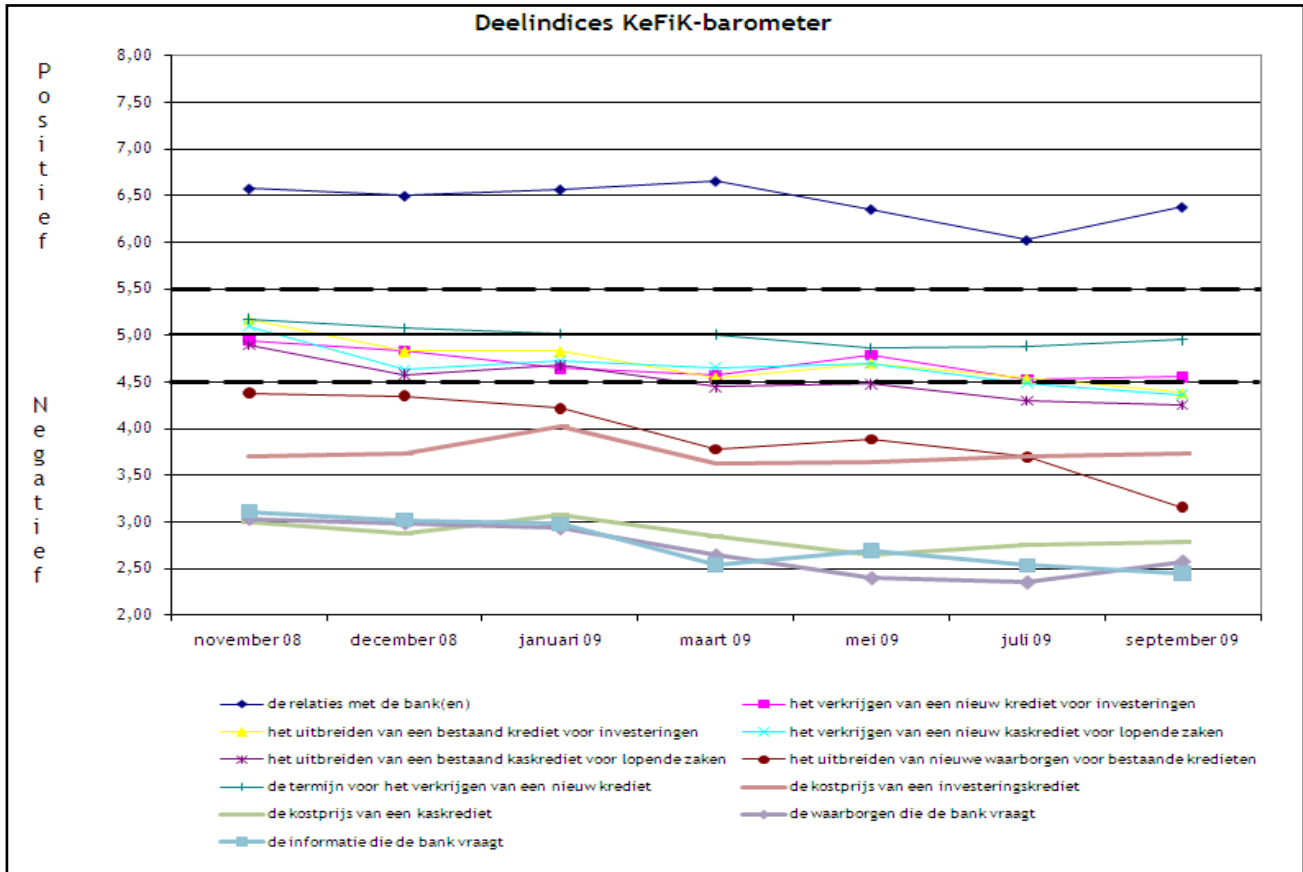
- De barometer van september 2009 zet, in vergelijking met de maand juli, zijn neerwaartse beweging nog een beetje verder. De barometer bevindt zich nog altijd onder de grens van 80 punten. De absolute index komt uit op 79,3 punten, het laagste niveau ooit. We kunnen echter veeleer spreken van een stagnatie dan van een reële daling. Dit blijkt uit:
 - 27% van de Belgische KO's is eerder positief inzake toegang tot bankfinanciering.
 - 70% van de Belgische KO's is eerder negatief.
- Wallonië laat in september 2009 zijn historisch laagtepunt optekenen met een score van 71,1 punten. Met dat laagtepunt is Wallonië verantwoordelijk voor de daling van de barometer want Vlaanderen en Brussel tekenden een lichte stijging op.

¹ De schaal van de barometer loopt tussen 0 en 200, maar om de grafiek duidelijker te maken hebben wij besloten om de zone in de grafiek te herleiden tussen 60 en 110.

Deelindicatoren van de absolute index :²

In september tekent de barometer een licht verlies op in vergelijking met juli 2009. Voor de subvragen vertaalt dit zich naar 6 stijgingen en 5 dalingen.

POSITIEF

De relaties met de banken zijn nog steeds positief. Met een klim naar 6,38 punten is de perceptie van de relatie van de ondernemers met hun bank verbeterd tijdens de laatste twee maanden. Na de daling in juli heeft deze indicator in september een niveau bereikt dat lichtjes beter is dan die van mei.

NEUTRAAL

- In september is de termijn voor het verkrijgen van een nieuw krediet neutraal gebleven (4,95). Die indicator ondergaat slechts lichte schommelingen in de loop van de verschillende barometers en bevindt zich altijd rond de vijf punten.
- Het verkrijgen van een nieuw investeringskrediet blijft eveneens neutraal op 4,56 (op een schaal van 0 tot 10). Toch blijft ze met de negatieve zone flirten.

NEGATIEF

- Met 4,39/10 behaalt de uitbreiding van een bestaand investeringskrediet een mindere score dan in juli. Hoewel die zeer licht is, verschuift de indicator voor de eerste keer sinds de lancering van de barometer van de neutrale naar de negatieve zone.

² Voor de duidelijkheid van onze grafiek hebben wij besloten de zone tussen 2 en 8 te hernemen in onze grafiek. De schaal van de barometer loopt normaal tussen 0 en 10.

- Het verkrijgen van een nieuw kaskrediet voor lopende zaken blijft in de negatieve zone en zinkt verder weg met een score van 4,37. Bijna één ondernemer op twee heeft een negatieve perceptie ten opzichte van die indicator.
- het uitbreiden van een bestaand kaskrediet voor lopende zaken bevindt zich eveneens in de negatieve zone. Deze tekent eveneens een kleine daling op met een score van 4,26 in september tegenover 4,3 in juli.

PWI - Prijs-Waarborgen-Informatie

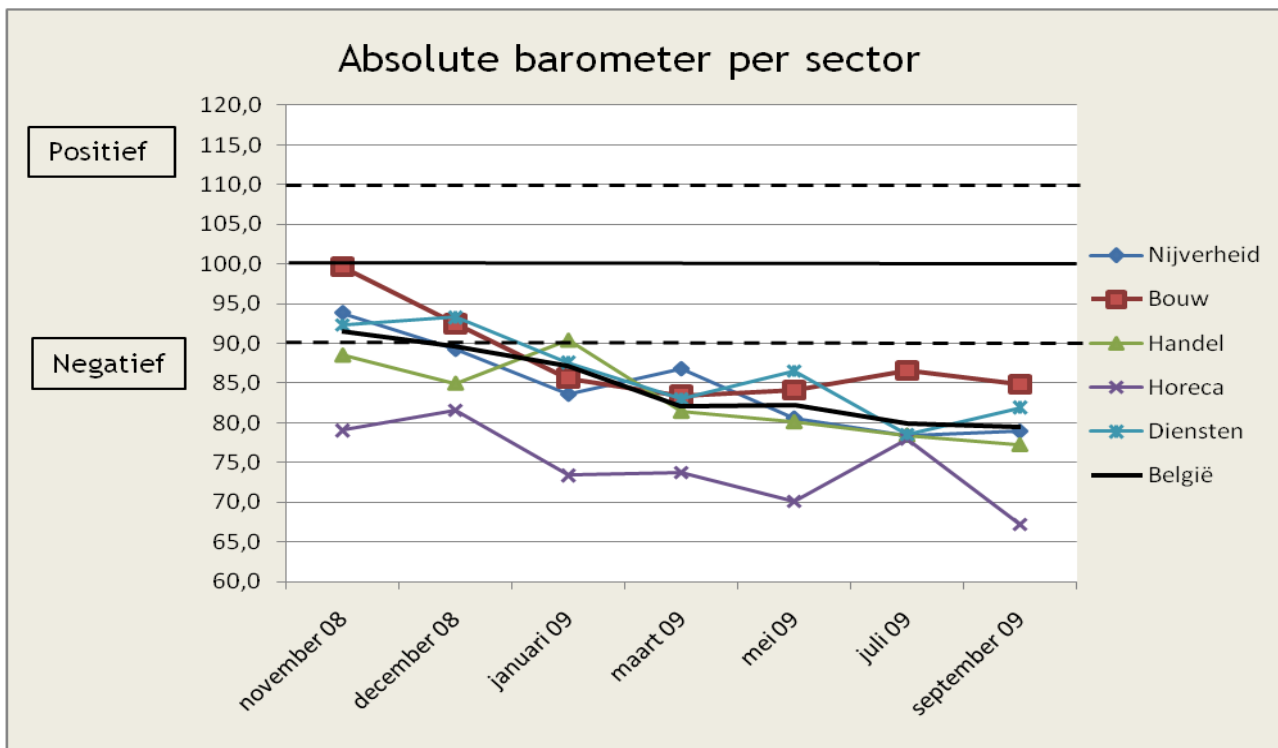
- In september boekt de kost van een investeringskrediet een lichte winst met een score van 3,73.
- Het uitbreiden van nieuwe waarborgen voor bestaande kredieten maakt zijn grootste verlies ooit. Terwijl het in juli nog 3,7 punten betrof, is er in september een duik naar 3,16. Inmiddels percipieert 65% van de ondernemers deze indicator als negatief, terwijl slechts 18% dit positief percipieert.
- De vraag naar waarborgen voor een nieuw krediet wordt al van bij de eerste enquête negatief beoordeeld. Ook al boekt dit element een redelijke winst, toch blijft de score nog steken op 2,57. Dit blijft zeer negatief gezien de schaal van de barometer van 0 tot 10 loopt.
- 77% van de ondernemers vindt dat de vraag naar informatie relatief hoog is, terwijl slechts 11% het tegenovergestelde denkt. Dit komt neer op een historisch dieptepunt voor deze indicator (2,45).
- De perceptie over de kost van een kaskrediet blijft hoog met een gemiddelde score van 2,78/10. Hoewel nog steeds negatief heeft deze indicator zich lichtjes verbeterd in vergelijking met de barometer in juli.

0 - 4,5 (negatief) / 4,5 - 5,5 (neutraal) / 5,5 - 10 (positief)	nov 08	dec 08	jan 09	ma 09	mei 09	juli 09	sept 09
de relaties met de bank(en)	6,58	6,50	6,57	6,66	6,36	6,02	6,38
het verkrijgen van een nieuw krediet voor investeringen	4,95	4,83	4,65	4,57	4,79	4,53	4,56
het uitbreiden van een bestaand krediet voor investeringen	5,17	4,83	4,83	4,55	4,70	4,54	4,39
het verkrijgen van een nieuw kaskrediet voor lopende zaken	5,10	4,63	4,73	4,66	4,70	4,49	4,37
het uitbreiden van een bestaand kaskrediet voor lopende zaken	4,90	4,58	4,68	4,45	4,48	4,30	4,26
het uitbreiden van nieuwe waarborgen voor bestaande kredieten	4,38	4,35	4,22	3,78	3,89	3,70	3,16
de termijn voor het verkrijgen van een nieuw krediet	5,18	5,08	5,02	5,01	4,86	4,89	4,95
de kostprijs van een investeringskrediet	3,70	3,73	4,02	3,63	3,63	3,70	3,73
de kostprijs van een kaskrediet	3,00	2,87	3,07	2,84	2,65	2,75	2,78
de waarborgen die de bank vraagt	3,03	2,98	2,93	2,64	2,40	2,35	2,57
de informatie die de bank vraagt	3,11	3,02	2,98	2,54	2,69	2,53	2,45

- In september vertonen de resultaten van de KeFiK-Barometer tekenen van stagnatie op een negatief niveau. De barometer bevindt zich nog steeds onder de grens van 80 punten. De absolute index komt uit op 79,3 punten (laagste niveau ooit). Een analyse van de evolutie van de barometer toont een daling aan van bij de lancering in november 2008 tot maart 2009, om zich nadien te stabiliseren.
- De perceptie betreffende de moeilijkheid voor het verkrijgen of het uitbreiden van een krediet is, zowel op korte als op lange termijn, duidelijk negatief. Terwijl die indicatoren in juli nog twijfelden tussen de neutrale en de negatieve zone, bevinden deze zich nu duidelijk in de negatieve zone of juist op de grens met de neutrale zone. De ondernemers hebben in september dus de indruk dat ze meer moeilijkheden ondervinden om een investerings- of kaskrediet te verkrijgen of uit te breiden.
- Vanuit regionaal oogpunt zijn de verschillen meer uitgesproken in september na een korte toenadering in de maand juli. Wallonië scoort het slechtst en bereikt zijn historisch laagtepunt met 71,1/200. Vlaanderen realiseert een winst van 3,1 punten en behoudt zo zijn leiderspositie. Voor de tweede opeenvolgende keer bevinden de drie regio's zich in de negatieve zone.

Sectoren

- September kende een heropleving van de verscheidenheid tussen de sectoren. De dienstensector onderscheidt zich door 3,3 punten te stijgen en nadert zo tot de bouwsector.
- Na een lichte verbetering tijdens de maand juli lijkt het pessimisme in de horeca te zijn teruggekeerd in september. Deze daalt fors en verliest 10,8 punten om uit te komen op een historisch lage 67,2 punten.
- De perceptie over de toegang tot bankfinanciering van de bouwsector blijft de beste van alle betrokken sectoren. Deze indicator heeft echter een lichte daling gekend in september en evolueert nog altijd, zoals alle andere sectoren, binnen de negatieve zone.

Twee bijkomende vragen

- Het gemiddeld ondernemersklimaat blijft neutraal, maar kent de grootste stijging in zijn geschiedenis. Met 5,35 behaalt het een score die het voordien nooit bereikt heeft: De ondernemers zijn dus optimistischer dan ooit (in de geschiedenis van de barometer) voor wat het ondernemersklimaat betreft. Toch blijft de score in de neutrale zone hangen.
- Voor de vierde keer werden de ondernemers ondervraagd over het feit of ze door de crisis hun investeringen uitstellen. Dat cijfer is weinig veranderd sinds maart. Momenteel zegt 38% (35% in maart) van de ondernemers dat hij zijn investeringen uitstelt als gevolg van de crisis. Het aantal ondernemers dat zijn investeringen uitstelt zou moeten dalen indien er een economisch herstel optreedt, maar daar merken we niets van in de maand september. De ondernemers merken dus het einde van de crisis nog niet.
- Voor de derde keer hebben wij besloten om de resultaten van de twee voorgaande vragen naast elkaar te leggen om zo de bevestiging te bekomen dat de personen die hun investeringen uitstellen het ondernemersklimaat significant negatiever waarnemen dan zij die hun investeringen niet uitstellen. In september merken we voor de eerste keer een significante link tussen de twee elementen zowel in Vlaanderen als in Wallonië.
- Voor de tweede keer werd de ondernemers gevraagd naar hun kennis over de Kredietbemiddelingsdienst aan ondernemingen. In september is er een verbetering te zien: 29% van de ondernemers zegt de dienst te kennen, tegenover 27% in juli. Opnieuw is het aandeel het grootst in Wallonië en Brussel. Er blijft dus nog heel wat werk over om de bekendheid van deze dienst te vergroten.

Facts & figures

- Het gevoel bij grote ondernemingen (van 6 tot 10 personeelsleden) betreffende de toegang tot bankfinanciering is in de maand september verbeterd en heeft een niveau van 84,5 punten bereikt. De middelgrote ondernemingen (2 tot 5 personeelsleden) en de kleine ondernemingen (eenmanszaak) bevinden zich nu bijna op hetzelfde niveau en zijn pessimistischer dan de grote ondernemingen.
- Voor de eerste keer sinds de opstart van de barometer bevinden er zich acht van de elf indicatoren in de negatieve zone. De relaties met de banken is de enige indicator die nog positief blijft sinds de lancering van de barometer. Slechts twee indicatoren bevinden zich in de neutrale zone.
- De PWI-componenten (prijs, waarborg en informatie) zijn nog steeds de indicatoren die door de zaakvoerders het meest negatief ervaren worden. Wanneer we het geheel van deze indicatoren nemen, bekomen we in september een score van 14,69 voor de barometer, tegenover 15,03 in juli.

Contactpersoon:

Alexis Losseau
Economist KeFiK
02/227 60 92
losseau@cefip-kefik.be